Amid Çaduri

ÖZGÜRLÜK ŞARKISI

roman

İngilizce aslından çeviren
DİLEK ŞENDİL

Can Yayınları
Bu tanıtım kopyası
Can okurları için
özel olarak hazırlandı.
Can Yayınları

Amid Çaduri

ÖZGÜRLÜK ŞARKISI

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

Yayına Hazırlayan
Pınar Savaş

Dizgi
Gülay Yıldız

Düzelti
Fulya Tükel

Montaj
Mine Sarıkaya

İç Baskı
Özal Basımevi

Kapak Baskı
Çetin Ofset

Cilt
Eko Ofset

1. basım: 2004

ISBN 975-07-0445-2
© 1998 by Amid Chaudhuri / Kesim Telif Hakları Ajansı /
Can Yayınları Ltd. Şti. (2001)

Amid Çaduri
ÖZGÜRLÜK ŞARKISI

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
DİLEK ŞENDİL

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
http://www.canyayinlari.com
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Özgün adı
Freedom Song

Amid Çaduri, 1962'de Hindistan'ın Kalküta kentinde doğdu. Londra'daki University College'ı bitirdikten sonra Oxford'da Balliol College ve Wolfson College'da, Cambridge'de St. John's College'da öğrenim gördü. *The Guardian, London Review of Books, Times Literary Supplement, New Yorker* ve *Granta* gibi dünyanın önde gelen dergi ve gazetelerinde şiirleri ve yazıları yayınlandı. 1991'de yayınlanan ve bir uzun öyküyle çeşitli kısa öykülerden oluşan ilk kitabı *A Strange and Sublime Address*, ertesi yıl en iyi ilk kitaba verilen Betty Trask Ödülü'ne değer görüldü, 1992'de de *Guardian* gazetesi edebiyat ödülü adayları arasına girdi. 1993'te yayınlanan ikinci romanı *Afternoon Raag*, en iyi ikinci romana verilen Encore Ödülü'nü kazandı. 1998'de yayınlanan *Özgürlük Şarkısı* (Freedom Song), *Los Angeles Times* gazetesinin edebiyat dalındaki kitap ödülünü aldı. Yazarın 2002'de yayınlanan son kitabı *Real Time* (Gerçek Zaman), Bombay ve Kalküta kentlerinde geçen kısa öykülerden oluşuyor.

Dilek Şendil, 1979'da Kadıköy Maarif Koleji'ni bitirdikten sonra üç yıl İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü'nde okudu. Bugüne değin çeşitli yayınevleri için yirmiden fazla kitap çevirdi. Dilimize kazandırdığı yapıtlar arasında Maria Todorova'nın *Balkanlar'ı Tahayyül Etmek*, Richard Ford'un *Bağımsızlık Günü*, William Trevor'ın *Felicia'nın Yolculuğu*, Zvi Elpeleg'in *Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketinin Kurucusu Hacı Emin El-Hüseyni*, Doris Lessing'in *Mara ile Dann*, Timothy Findley'nin *Ölümsüzlük ve Pilgrim*, Sue Miller'ın *Aşağıdaki Dünya* adlı kitapları sayılabilir.

Bu kitabın yazılma sürecinde
bana yazar ödülünü layık gören
Sanat Konseyi'ne
teşekkürlerimi sunarım

BİR

Solo bir sesti Allahüekber diye çağıran, arkasından da bildik ama anlaşılmaz heceleri sıralayan. Uzaklardan yankılanıyordu, çünkü en yakın cami bir buçuk kilometre kuzeydeydi, yine de kadının kulaklarında çınlıyordu; sanki o sokakta okunuyor, uyumakla uyanmak arasındaki sisli geçide doluyordu. Şarkıcı –demek uygun düşerse tabii– nerede söylüyordu bilinmez ama, belli ki kendini melodinin doğaüstü akışına iyice kaptırmıştı, nakaratla diğer sözler arasında ne zaman es vereceğine, bir uzun, bir kısa okunan heceleri doğru söylemeye vermişti bütün dikkatini. Kentte kıpırtı yoktu: tramvaylar, yaprakları bir parmak toz kaplı ağaçlar, kavşaklar, Aşağı Varyant ve Lansdowne Yolu, Güney Bulvarı'ndaki üç katlı evler, Balligunge Dönemeci'ndeki on katlı binalar. Çok yakında makineler yeniden işe girişecek, öyle belli bir amaç için olmasa da her gün elle kurulan bir saat gibi çalışacaklardı. Başka seçeneği olmayan halk birazdan tatlı-acı yaşantısına koyulacaktı. İşte bu geçiş ânında duyulurdu ezan, yoksa günün başladığını duyurmakla ya da bunu gizlemekle ilgilenmezdi.

Kalktı, elli yıldır şarkı söylerdi, şarkı söyleme işini ciddiye almaya başladığı on beş yaşından beri, uyuyan erkek kardeşlerini uyandırmadan ya da onunla dalga geçmelerine fırsat vermeden prova yapabileceği Şilong'daki evin oturma odasına yöneldiği her gün gibi, yataktan çıktı. Şilong'da her sabah olduğu gibi bu sabah da hava soğuktu; artık hızlı hareket edemiyordu, doğum yapan tüm kadınlarda olduğu gibi kalçaları genişlemişti,

adımlarını atarken biraz da sendeliyordu. Büyük bir ciddiyetle omuzlarına bir şal sardı, banyoya doğru karanlıkta gözden kayboldu, sanki içeride randevusu vardı, on dakika sonra yeniden ortaya çıktı. Kocası uyuyordu, yorganın altında vücudunun kıvrımları hiç belli değildi. Kendi yorganı kabarmış, bumburuşuk olmuş, altında küçük bir çocuk gizlenmişti sanki.

Odadan dışarı çıktığında konuk odasının kapısının açık olduğunu gördü. Perdeler aralanmış, tek kişilik yatak çoktan düzeltilmişti. Sağına soluna bakınırken banyo kapısının tokmağının çevrildiği gözüne çarptı. Mini'ydi dışarı çıkan, gözlük camları buğulanmıştı, bluzuyla iç eteğinde ıslaklıklar vardı. Bu kız her zaman çok sakardı. Penceresi doğuya bakan banyo apaydınlıktı oysa.

"Hayrola Khuku?" Şaşırmıştı. "Erken kalkmışsın." Sonra sesine biraz daha saygılı ve sevecen bir hava verdi, biraz da kendi kendine konuşur gibiydi: "Şib uyuyordur herhalde."

"Ezanla uyandım," diye yakındı Khuku. "Üstelik, inan bana Mini, dün gece gözümü kırpmadım, Bablu'yu düşündüm durdum, başım alevler içinde yandı, döndüm durdum bütün gece."

Mini'nin de sinirini bozmuştu ezan sesi, "Sahiden!" dedi, bir grup yaramaz okul çocuğunu karşısına almış konuşuyor edasıyla (ilkokul öğretmeniydi çünkü). "İşi iyice azıttılar! Üstelik de gerçekten Hintli bile değil, sesi Bedeviler gibi çıkıyor." Bunu dile getirmekten kıvanç duyduğu belliydi, saçlarını taramaya başladı, dalgalı, ama çok uzun olmayan, hâlâ simsiyah saçlarını. Ardından, tuvalet masasına doğru sekerek yürüdü, aynadaki aksinin karşısında durdu, o da kendi gibi esmer ve tombuldu. Kenarları yeşil süslemeli beyaz sarisinin katlarını açmaya koyuldu, önce bir ucunu, karnına değil de göğsüne kadar çektiği iç eteğinin içine soktu; çenesini eğip kumaşa bastırarak sariyi kendini bir korsenin içine tıkarmışçasına bedenine doladı. İşi bitince "İşte!" dedi. "Artık

çıkmaya hazırız." Oysa Khuku usulca koridora çıkmış, Nando'ya kalkmasını söylüyordu.

"Kalk artık miskin adam!" diyordu. "Bize çay getir!"

Nando uykusunu bölmedi. Khuku holde amaçsız dolaşıyordu, konacak bir pencere arayan bir böcekti âdeta, derken Amerika'dan geldiğinde oğlunun kaldığı odaya girmekte karar kıldı; yataklar güzelce yapılmış, oğlanın kitapları raflara dizilmişti, dolaplarda eski çizgi romanlarla Tentenler, bir çift de sandalet vardı. Cokna'nın akşamları eve gitmeden önce, her nedense bilinmez, çekip kapattığı perdeleri açtı. Bu arada Mini holdeki kanepeye kurulmuş, Bonopul'un yazdığı gülünç bir kitabı inceliyor, gözlüğünün ardından dikkatle yazılara bakıyordu. O sırada Nando içinde son kalan mahcubiyet duygusu kabarmışçasına halıdan kalktı, boyu 1.50'yi geçmeyen bir cin misali battaniyesini sürükleyerek isteksiz adımlarla mutfağın yolunu tuttu.

Khuku gelip yanına oturunca, Mini kitabı kapatıp başını kaldırdı.

"Nasılsın, Mini? Dün gece iyi uyudun mu?"

"Çok daha iyiyim. Evin öyle rahat ve güzel ki rahat etmekten başka seçeneğim yok!" Her zamanki kahkahalarıyla ortalığı çınlatıyordu, koyu kahverengi dudakları aralanınca bembeyaz eğri dişleri ortaya çıktı, başı, omuzları, göğsü oynuyordu gülerken. Hemen ardından utançla gözlerini kıstı, çünkü bir kadının fazla gülmesinin yakışık almayacağını öğrenerek büyümüştü. "Doğrusunu istersen," diye ekledi, "daha iyi olur olmaz geri döneceğim. Bu dönem okulda yapacak çok şey var."

"Yavaş ol, bakalım!" diye çıkıştı Khuku. "Geri dönmenden söz etmene yol açmadan bir şey soramayacak mıyım sana? Neden biraz dinlenmeyesin?"

Mini mırıldandı: "Ya Şantidi n'olacak?"

"Şantidi artık kendi başının çaresine bakabilir. Baksana, şehrin bir ucundan diğerine gidiyor!"

Can Yayınları
Bu tanıtım kopyası
Can okurları için
özel olarak hazırlandı.
Can Yayınları

Amid Çaduri

ÖZGÜRLÜK ŞARKISI

Özgürlük Şarkısı'nda, 1993 yılındaki Kalküta'yı ve orada yaşayan iki aileyi anlatıyor ***Amid Çaduri***. Bu aileler, yaklaşık otuz yıl önce taşradan gelip Kalküta'ya yerleşmişler, iş kurmuşlar, evlenip çoluk çocuğa karışmışlar. Otuz yıl sonra büyük kente ilk geldikleri günleri anımsadıkları zaman bir gerçeğin farkına varırlar: O ilk yıllarda Kalküta onlar için heyecan uyandıran, şaşılası, hatta bir ölçüde ürkülesi bir koca âlemdir. Kentin yaşam kurallarını olduğu gibi kabul ederek, kendilerini de kente kabul ettirmeye çalışırlar; biraz ezik, biraz çekingen, biraz kaygılı. Ne de olsa büyük kent, onlar için, onlar da büyük kent için yabancıdırlar. Oysa otuz yıl sonraki yaşamlarına baktıklarında, başlangıçta kendilerinin olmamış bu kentin, artık çocuklarına ait olduğunu görürler. Çocukları bu kentin çocuklarıdır, orada doğup büyümüşlerdir. Bir kentli olarak, artık ana-babalarının çekingenlik duydukları konularda rahatça isteklerde, eleştirilerde bulunabilirler. Ailelerin yaşam biçimleri değişir de kent değişmez mi? Kalküta da eski Kalküta değildir artık. ***Amid Çaduri***, bütün bu değişimleri, dönüşümleri, çok kolay okunan akıcı bir dille ve sinematografik bir anlatımla aktarıyor. 1962 yılında Kalküta'da doğan ***Amid Çaduri***, pek çok ödül almış Hint asıllı bir İngiliz yazar. 'Betty Task Ödülü', 'Uluslar Topluluğu Yazarları Avrasya Bölümü Ödülü', Güney Sanatları Edebiyat Ödülü' gibi.

Kapak resmi: SARAH MARKES

ISBN 975-07-0445-2

9 789750 704451

http://www.canyayinlari.com